

Werkplaats Sociaal Domein
Zuid-Holland Zuid

Grip op Geldzaken

**Onderzoekssamenvatting en routekaarten voor
Wielwijk Dordrecht**

Patrick Bek
Elizabeth van Twist

Colofon

Auteurs: Patrick Bek en Elizabeth van Twist

Vormgeving: David ter Avest en Tamar Weerts

Te downloaden via www.werkplaats sociaal domein zh z.nl

© 2025

Alles uit deze uitgave mag, mits met bronvermelding, worden vermenigvuldigd en openbaargemaakt.

Alliantie
Dordrecht

SAMEN

DORDT

Inhoudsopgave

Grip op Geldzaken in Wielwijk	6
Wat helpt bij grip op geldzaken?	9
Routekaarten: nabijheid en vertrouwen als kompas	11
Hoe nu verder?	17
Meer weten over Dordtse hulp bij geldzaken?	18

← Admiraalsflat
459-572

Piet Heinflat →
401-422, 423-456

Waterwiel →
700, 710-802

↑ De Zilvervloot
117-156, 157-162

↑ Wijkcentrum
De Admiraal
168

↑ De Compagnie
170-234

Grip op Geldzaken in Wielwijk

In Nederland leven ruim 540.000 mensen in armoede, waarvan een derde met problematische schulden. Maar ook boven de armoedegrens zijn meer dan een miljoen mensen financieel kwetsbaar. Armoede is niet alleen een tekort aan geld, maar ook aan sociaal, cultureel en symbolisch kapitaal – zoals netwerken, vaardigheden en erkenning. Dit maakt het moeilijk om hulp te vinden, grip op geldzaken te houden en toekomstperspectief te ontwikkelen.

In Dordrecht is deze problematiek sterk voelbaar, vooral in Dordt West. Ook hier ervaren bewoners weinig grip op geldzaken. De redenen daarvan lopen uiteen.

Dordtse knelpunten

Zo vragen, om te beginnen, veel bewoners laat of geen hulp bij geldvragen. Dit komt door onder andere wantrouwen richting instanties of omdat zij beperkte toegang ervaren tot regelingen vanwege taalbarrières, ontbreken van digitale vaardigheden of onbekendheid met systemen. Daarnaast wordt het hulpaanbod door bewoners en spelers in het netwerk van organisaties die zich bezighouden met hulp bij geldvragen ervaren als versnipperd en ontbreken in sommige wijken laagdrempelige ontmoetingsplekken waar bewoners en hulpbronnen samenkomen. Tot slot signaleren spelers in Wielwijk dat er nog veel onbenutte ‘vindplaatsen’ zijn – plekken zoals scholen, apotheken en winkels, waar bewoners regelmatig komen en professionals signalen oppikken over hun financiële situatie, maar vaak niet weten wat zij daarin kunnen betekenen.

Deze knelpunten vormden de aanleiding voor een praktijkgericht en participatief onderzoek in Wielwijk, Grip op Geldzaken, uitgevoerd door docent-onderzoekers van de Werkplaats Sociaal Domein Zuid-Holland Zuid in samenwerking met Gemeente Dordrecht, Alliantie Dordrecht en Samen Dordt. Samen met de bewoners onderzochten zij wat bewoners helpt om grip te krijgen – of behouden – op hun geldzaken.

Wielwijk telt ruim 6.000 inwoners, waarvan 60% moet rondkomen van een laag inkomen en veel bewoners worstelen met schulden. De wijk kent grote inkomensverschillen, een diverse bevolkingssamenstelling en relatief veel sociale cohesie en bewonersparticipatie. Ondanks gemeentelijke inspanningen en een breed netwerk dat helpt bij geldzaken, geldzorgen en schulden, ervaren veel bewoners in Wielwijk weinig grip op hun financiële situatie.

Onderzoek mét bewoners

Het onderzoek Grip op Geldzaken is opgezet als een participatief actieonderzoek, waarin bewoners en lokale spelers nauw samenwerkten – met bijzondere aandacht voor de ervaringen van bewoners.

De onderzoekers waren wekelijks fysiek aanwezig in de wijk en spraken met bewoners op vertrouwde plekken. Denk aan het buurtcentrum de Admiraal, inloophuis De Andere Boeg en de moskee in de wijk, en werkten volgens de principes van Asset Based Community Development: uitgaan van wat er al is in de wijk.

Het onderzoek bestond uit vier fasen:

1. **Verkenning:** In kaart brengen van vindplaatsen en spelers in de wijk
2. **Bewonersperspectief:** 325 bewoners vulden een vragenlijst in over hun geldzaken
3. **Verdieping:** Met bewoners en professionals in gesprek over wat helpt bij grip
4. **Ontwerp:** Co-creatieve workshops waarin inzichten uit het onderzoek werden omgezet tot concrete acties

De volledige opzet en verslaglegging van dit onderzoeksproject teruglezen?
De eindrapportage is te downloaden via www.werkplaatssociaaldomeinzhz.nl

Wat helpt bij grip op geldzaken?

In 2024-2025 hebben 325 bewoners een korte vragenlijst ingevuld, zijn 15 verdiepende gesprekken gevoerd en vier ontwerp sessies georganiseerd met bewoners en diverse spelers in Wielwijk. Hieruit komen vier samenhangende inzichten naar voren over wat bewoners in Wielwijk helpt bij grip op geldzaken.

Een uitgebreider verslag van deze inzichten is terug te vinden in de eindrapportage op www.werkplaats sociaaldomeinzhz.nl.

1. Hulp zoeken begint dichtbij

Bewoners zoeken bij geldzorgen eerst hulp bij mensen die ze kennen: familie, vrienden, burens. Vertrouwen is cruciaal. Formele instanties worden pas benaderd als het netwerk tekortschiet. Professionals die bekend zijn in de wijk of dezelfde taal spreken, worden sneller benaderd.

Ook andere spelers zoals apothekers en praktijkondersteuners spelen een rol in het signaleren van geldzorgen, maar weten niet altijd waar ze mensen naartoe kunnen verwijzen. Dit onderstreept het belang van het betrekken en informeren van een 'tweede ring' van signalerende professionals in de wijk.

2. Overzicht is sleutel tot grip

Grip betekent voor veel bewoners: overzicht hebben. Weten wat er binnenkomt, wat eruit gaat, en wat er overblijft. Budgetteren, huishoudboekjes en plannen worden genoemd als strategieën. Toch is overzicht niet vanzelfsprekend – vooral voor nieuwkomers en mensen met beperkte taalvaardigheid of digitale vaardigheden.

Een visueel overzicht van hulp in de wijk – bijvoorbeeld een flyer met pictogrammen en eenvoudige taal – kan helpen. Dit moet beschikbaar zijn op vertrouwde plekken waar bewoners al komen: apotheken, moskeeën, scholen of andere ontmoetingsplekken, zoals De Admiraal of het Waterwiel.

3. Vertrouwde gezichten

Sleutelpersonen in de wijk zijn mensen die voor bewoners vertrouwde gezichten zijn, zoals de buurtpastor, vrijwilligers en actieve bewoners. Zij fungeren als bruggenbouwers tussen bewoners en hulpbronnen. Het inzetten van vertrouwde gezichten in de wijk, die bewoners kunnen begeleiden naar hulp, kan bijdragen aan grip op geldzaken. Deze personen moeten zichtbaar, aanspreekbaar en goed geïnformeerd zijn.

Ook het versterken van vertrouwde ontmoetingsplekken zoals De Admiraal, De Andere Boeg, moskee Al-Fath en Het Waterwiel is essentieel. Hier kunnen namelijk laagdrempelig gesprekken plaatsvinden waarin geldzaken en geldzorgen bespreekbaar worden.

4. Financiële educatie op maat

Veel bewoners willen leren hoe ze hun geldzaken kunnen regelen, formulieren invullen, internetbankieren en toeslagen aanvragen. Educatie moet plaatsvinden op vertrouwde plekken, in groepsverband en in begrijpelijke taal. Vooral vrouwen uit migrantengemeenschappen en jongeren in Wielwijk hebben hier behoefte aan, blijkt uit dit onderzoek. Voor kinderen en jongeren is het belangrijk dat geldlessen worden geïntegreerd in het onderwijs. Zo vroeg mogelijk. Workshops op scholen en in de wijk kunnen bijdragen aan financiële geletterdheid.

Deze inzichten zijn vertaald naar vier routekaarten van fictieve bewoners in Wielwijk en kunnen gebruikt worden als praktische instrumenten voor het bespreekbaar maken van hulp bij geldvragen in de wijk.

Routekaarten: nabijheid en vertrouwen als kompas

In dit participatieve onderzoek Grip op Geldzaken in Wielwijk, Dordrecht, zijn samen met bewoners en lokale spelers vier routekaarten ontwikkeld. De routekaarten geven inzicht in de 'reizen' die mensen maken bij geldvragen. Deze kaarten brengen in beeld welke plekken en personen – zogenaamde 'touchpoints' – een rol spelen in het zoeken naar hulp, advies of steun bij financiële vragen. Denk aan buurthuizen, moskeeën, apotheken, scholen, wijkteams, maar ook familieleden, burens en vrijwilligers. De kaarten laten zien hoe nabijheid en vertrouwen bepalend zijn voor het al dan niet vinden van passende hulp.

De routekaarten zijn ontstaan uit gesprekken met bewoners, waarin zij hun persoonlijke ervaringen deelden over hoe zij grip (proberen te) krijgen op hun geldzaken. Sommigen vonden hulp via een buurvrouw, anderen via een vrijwilliger in het wijkcentrum of een medewerker van de apotheek. Deze verhalen laten zien dat hulp vaak begint bij informele, vertrouwde contacten – en dat bewoners pas later, soms via-via, bij formele instanties terechtkomen. Door deze routes visueel te maken, ontstaat inzicht in hoe hulp bij geldvragen in de praktijk werkt, en waar kansen liggen om die te versterken.

Toepassing routekaarten

De toepassing van de routekaarten is tweeledig. Enerzijds biedt het betrokken spelers uit het netwerk van ondersteunende vrijwilligers en organisaties een praktisch hulpmiddel om het gesprek aan te gaan met bewoners. Waar stellen zij hun geldvragen, wie vertrouwen zij, en wat helpt hen om grip te krijgen? Anderzijds helpen ze om het bestaande ondersteuningsnetwerk beter af te stemmen op de leefwereld van bewoners. Door te erkennen dat mensen zich niet vanzelfsprekend melden bij een gemeentelijk loket, maar eerder bij een vertrouwd gezicht of op een vertrouwde plek in de wijk, kunnen lokale Dordtse initiatieven zoals Geldpraatje, Hulplijn Dordt en de training Herken Geldzorgen worden ingezet op plekken waar bewoners al komen.

De inzichten uit het onderzoek onderstrepen het belang van deze benadering. Bewoners geven aan dat vertrouwde gezichten en overzicht cruciaal zijn voor grip op geldzaken. Hulp wordt gezocht bij mensen die men kent, en overzicht – zowel over financiën als over hulpopties – geeft rust en grip. De routekaarten maken dit zichtbaar en bieden aanknopingspunten voor actie. Het versterken van vertrouwde gezichten en plekken in de wijk, het verbeteren van informatievoorziening op plekken waar mensen al komen, en het organiseren van laagdrempelige ontmoetingsplekken waar geldzorgen bespreekbaar zijn en eventueel ook financiële voorlichting kan worden gegeven.

In de ontwerpssessies die volgden op het onderzoek, werden de routekaarten gebruikt als gespreksstarters. Bewoners en professionals bespraken samen hoe bestaande 'touchpoints' beter benut kunnen worden, en welke nieuwe verbindingen nodig zijn. De routekaarten bleken ook een uitnodiging om anders te kijken naar hulp bij geldvragen. Niet vanuit systemen, maar vanuit mensen. En niet over bewoners, maar mét hen – precies zoals het onderzoek Grip op Geldzaken beoogde.

Jenny

Jenny (38 jaar) woont nu onderdak jaar alleen met haar drie kinderen. Haar jongste is chronisch ziek, waardoor ze veel naar de kinderarts in het ziekenhuis moet en hoge kosten heeft voor de medicatie. Ze spreekt voornamelijk Engels of Spaans, omdat ze met haar twee oudsten uit Mexico naar Nederland is gekomen en altijd Spaans tegen hen is blijven praten. Met haar man sprak ze uitstekend Engels. Zij heeft geen familie of vrienden in Wierijk en haar man zorgde altijd voor alle geldzorgen. Ondanks haar vindingrijkheid in het besparen van geld (bij het op aanbestedingen, koopt eenvoudige maaltijden, moeit en versiet hun kleding enz.) kon ze met haar drie kinderen niet iedere maand rondkomen. Zij kwam langs **deze contacten**, maar praatte niet met anderen over haar geldzorgen.

geldpraatje

Jenny

Jenny (38 jaar) woont nu onderdak jaar alleen met haar drie kinderen. Haar jongste is chronisch ziek, waardoor ze veel naar de kinderarts in het ziekenhuis moet en hoge kosten heeft voor de medicatie. Ze spreekt voornamelijk Engels of Spaans, omdat ze met haar twee oudsten uit Mexico naar Nederland is gekomen en altijd Spaans tegen hen is blijven praten. Met haar man sprak ze uitstekend Engels. Zij heeft geen familie of vrienden in Wierijk en haar man zorgde altijd voor alle geldzorgen. Ondanks haar vindingrijkheid in het besparen van geld (bij het op aanbestedingen, koopt eenvoudige maaltijden, moeit en versiet hun kleding enz.) kon ze met haar drie kinderen niet iedere maand rondkomen. Zij kwam langs **deze contacten**, maar praatte niet met anderen over haar geldzorgen.

geldpraatje

Contactmomenten Dordrecht

Waar had Jenny (eerder) hulp kunnen krijgen?

Jenny kwam langs **deze contacten**, maar praatte niet met anderen over haar geldzorgen.

- **JGZ**
- **Ziekenhuis** (kinderarts)
- **Basisschool** (schoolmaatschappelijk werker)
- **Sociaal wijkteam**
- **Sociale Dienst**

Contactmomenten Dordrecht

Waar had Jenny (eerder) hulp kunnen krijgen?

Andere contactmomenten Vertrouwde gezichten

- Apotheek
- Middelbare school oudste kind
- Peuterspeelzaal
- Speelgoedbank Pip en zo
- Speeltuinvereniging

- 1 Vrijwilliger Homestart
- 2 Buurtsportcoach
- 3 Huisarts
- 4 Kapper

Boy

Boy (22 jaar) groeide op in een katholiek gezin zonder financiële opvoeding, waar hij zo snel mogelijk uit huis wilde. Hij voetbalde graag, was sociaal en goed ingesteld tot hij via de jeugdhulpverlening op zijn 16e in een begeleid wonen-project terecht kwam. Toen hij op zijn 18e zelfstandig ging wonen in Wierden, raakte hij snel het overzicht op zijn geldzaken kwijt. Hij bouwde schulden op en wist niet goed hoe hij dit kon oplossen.

geldpraatje

Boy

Boy (22 jaar) groeide op in een katholiek gezin zonder financiële opvoeding, waar hij zo snel mogelijk uit huis wilde. Hij voetbalde graag, was sociaal en goed ingesteld tot hij via de jeugdhulpverlening op zijn 16e in een begeleid wonen-project terecht kwam. Toen hij op zijn 18e zelfstandig ging wonen in Wierden, raakte hij snel het overzicht op zijn geldzaken kwijt. Hij bouwde schulden op en wist niet goed hoe hij dit kon oplossen. Hij kwam langs **deze contacten**, maar praatte lang niet met anderen over zijn geldzorgen.

geldpraatje

Contactmomenten Dordrecht

Waar had Boy (eerder) hulp kunnen krijgen?

Boy kwam langs **deze contacten**, maar praatte lang niet met anderen over zijn geldzorgen.

- Huisarts/POH
- Jeugdhulpverlening
- Samenwerkplein
- Workshop
- Financieel hulphuis

Contactmomenten Dordrecht

Waar had Boy (eerder) hulp kunnen krijgen?

Andere contactmomenten

- Voetbalvereniging/coach
- Jongerenwerk
- De Andere Boeg
- Werkgever
- Woningbouwvereniging

Vertrouwde gezichten

- 1 Vrienden / voetbalteam
- 2 Oma
- 3 Buurtpastor
- 4 Begeleider workshop

Mohammed

Mohammed (47 jaar) is getrouwd en heeft vier kinderen. Ze zijn de geen gevlucht uit Irak. Zijn vrouw gaat sinds kort naar de vrouwengroep in de moskee. Twee kinderen zitten op de Albasra, de oudste twee op het streeklief Delft Lyceum. Sinds twee jaar wonen ze in Wierijk. Mohammed zoekt tavergeels een baan. Hij heeft een groot sociaal hart. In het land van herkomst was hij huisarts, maar hier zijn zijn medische diploma's niet toerekenend om als arts te kunnen werken. Zijn huisarts is verantwoord, maar nog niet vloeiend. De sociale dienst dingt erop dat hij onder werk aanneemt, waardoor hij werken niet meer met zijn zijn geldzorgen niet goed meer behoort en rondkomen steeds lastiger wordt.

geldpraatje

Mohammed

Mohammed (47 jaar) is getrouwd en heeft vier kinderen. Ze zijn als geen gevlucht uit Irak. Zijn vrouw gaat sinds kort naar de vrouwengroep in de moskee. Twee kinderen zitten op de Albasra, de oudste twee op het streeklief Delft Lyceum. Sinds twee jaar wonen ze in Wierijk. Mohammed zoekt tavergeels een baan. Hij heeft een groot sociaal hart. In het land van herkomst was hij huisarts, maar hier zijn zijn medische diploma's niet toerekenend om als arts te kunnen werken. Zijn huisarts is verantwoord, maar nog niet vloeiend. De sociale dienst dingt erop dat hij onder werk aanneemt, waardoor hij werken niet meer met zijn zijn geldzorgen niet goed meer behoort en rondkomen steeds lastiger wordt. Hij heeft lange **deze contacten**, maar praatte niet met anderen over zijn geldzorgen.

geldpraatje

Contactmomenten Dordrecht

Waar had Mohammed (eerder) hulp kunnen krijgen?

Mohamed kwam langs **deze contacten** maar praatte niet met anderen over zijn geldzorgen.

- **Vluchtelingenwerk**
- **Sociale Dienst**
- **De Admiraal** (Nederlandse les-groep)

Contactmomenten Dordrecht

Waar had Mohammed hulp kunnen krijgen?

Andere contactmomenten Vertrouwde gezichten

- Huisarts
- Moskee
- Basisschool
- Furca
- Sportvereniging

- 1. Buurman
- 2. Wijkconciërge
- 3. Winkelier Admiraalsplein

Dinie

Dinie (72 jaar) woont 37 jaar in Wijk 1, eerst in de oude flats die gesloopt zijn en nu in een relatief nieuw appartement. Voorheen is een half jaar geleden overleden en haar enige zoon woont in Rotterdam met zijn vrouw en twee kinderen. Dinie heeft veel contact met haar jongere zus uit Rotterdam en is actief en geliefd in de Andreaskerk. Zij is regelmatig bij de Admiraliteit binnen om haar moeders het bijstaan was, maar men verzorgde alle geldzaken, dus nu weet Dinie het even niet meer. De rekeningen blijven binnenkomen en zij kan niet internetbankieren.

geldpraatje

Dinie

Dinie (72 jaar) woont 37 jaar in Wijk 1, eerst in de oude flats die gesloopt zijn en nu in een relatief nieuw appartement. Voorheen is een half jaar geleden overleden en haar enige zoon woont in Rotterdam met zijn vrouw en twee kinderen. Dinie heeft veel contact met haar jongere zus uit Rotterdam en is actief en geliefd in de Andreaskerk. Zij is regelmatig bij de Admiraliteit even binnen om haar moeders het bijstaan was, maar men verzorgde alle geldzaken, dus nu weet Dinie het even niet meer. De rekeningen blijven binnenkomen en zij kan niet internetbankieren.

geldpraatje

Contactmomenten Dordrecht

Waar had Dinie (eerder) hulp kunnen krijgen?

Zij kwam langs **deze contacten** maar praatte niet met anderen over haar geldzorgen.

- Andreaskerk
- Bank
- Begraafenisondernemer
- Huisarts/POH
- Stadskantoor

Contactmomenten Dordrecht

Waar had Dinie (eerder) hulp kunnen krijgen?

Andere contactmomenten

- Apotheek
- De Admiraal
- Het Waterwiel

Vertrouwde gezichten

- 1 Deka
- 2 Winkelier Admiraalsplein
- 3 Zoon/Zus

Hoe nu verder?

Het onderzoek had niet alleen impact via de resultaten, maar ook via het proces zelf. Doorwerking ontstond al tijdens het onderzoek: gesprekken, bijeenkomsten en ontmoetingen zorgden voor verandering.

In de laatste ontwerpssessie in juli 2025 werden twee kopgroepen gevormd:

- **Kopgroep 'Vertrouwde plekken en gezichten'.** Deze kopgroep werkt aan het versterken van ontmoetingsplekken en sleutelpersonen.
- **Kopgroep 'Financiële educatie op maat'.** Deze kopgroep ontwikkelt toegankelijke educatievormen, afgestemd op bewoners.

Deze groepen bestaan uit bewoners, vrijwilligers en professionals, en worden ondersteund door de gemeente en het armoedenetwerk. Ze gaan in het najaar van 2025 verder bouwen aan grip op geldzaken in Wielwijk.

De volledige verslaglegging van dit onderzoeksproject teruglezen?
Download de eindrapportage via: www.werkplaatssociaaldomeinzhz.nl

Meer weten over Dordtse hulp bij geldzaken?

De Hulplijn Dordt: [Home | hulplijndordt.nl](https://home.hulplijndordt.nl)

Heb je hulp nodig voor jezelf of iemand anders? Is er een lampje stuk en kun je dat niet zelf vervangen? Heb je vervoer nodig naar het ziekenhuis? Lukt het je niet meer om de tuin bij te houden? Of zoek je sociaal contact? Voor alle vragen over hulp in Dordrecht kun je terecht bij de Hulplijn. Ook als je informatie zoekt of even wil sparren over welke hulp mogelijk is. Hulplijn Dordt is er voor alle Dordtenaren, van jong tot oud die geen of een zeer beperkt sociaal netwerk hebben en geen financiële middelen. Gericht op praktische klussen maar ook vragen over hulp bij geldzaken kunnen worden gesteld. De mensen en de software achter de Hulplijn Dordt zorgt dat de vraag bij de juiste organisatie komt.

Geldpraatje: [Geldpraatje - Over geld praat je niet zo makkelijk, maar het helpt je wel](#)

Meer informatie over plekken (gesorteerd op wijkniveau) waar inwoners terecht kunnen voor hulp bij geldzaken. De website biedt ook inzicht in het aanbod van gratis spullen, voedsel en activiteiten in Dordrecht, laat ervaringsverhalen zien, gaat in op life-events en geeft tips om het gesprek aan te gaan over geld(zorgen). De plekken in de stad zijn fysiek herkenbaar aan het Geldpraatje-logo op hun deur.

Training Herken Geldzorgen: [Training Herken geldzorgen - Dordrecht](#)

De training, aangeboden door de Gemeente Dordrecht, is bedoeld voor sportclubs, vrijwilligers en sociale initiatieven. De training mag ook gevolgd worden door andere 'bekende gezichten' zoals een apotheker of een postbode. Voor ondernemers hebben we een andere training 'Geldzorgen op de werkvloer' die zich meer richt op het bedrijf en haar medewerkers. In deze training leren de deelnemers wat armoede is, de gevolgen van armoede, het herkennen van (on)zichtbare signalen van geldzorgen. Het bespreekbaar maken van geldzorgen op een respectvolle manier en hoe iemand doorverwezen kan worden naar passende hulp.

Het samenwerkplein: [Welkom op ons SamenWerkplein - Sociale Dienst](#)

Op het Samenwerkplein aan de Spuiboulevard zijn veel lokale en landelijk (overheids) organisaties aanwezig, zoals Vluchtelingenwerk, de Dordtpas, het werkcentrum, CAK, CJIB, DUO, IND, Toeslagen, SvB, Belastingdienst en het UWV. Hiermee voorkomen we dat inwoners van het kastje naar de muur gestuurd worden en dat vraagstukken waarbij meerdere organisaties betrokken zijn, beter opgelost kunnen worden.

Als de drempel te hoog is om naar een organisatie te gaan voor hulp of inwoners zelfredzaam zijn is er ook veel informatie beschikbaar. Op [Hulp bij geldzaken - Dordrecht](#) staat alle informatie over inkomensondersteuning, minimaregelingen, schulden en andere vragen over geld.

Werkplaats Sociaal Domein
Zuid-Holland Zuid